

ฉบับที่ 28 เอกสาร AG-ALL-2556-001 เดือน ม.ค.56 ที่มา อ.รุจีย์ ฤพาทอง ออกเอกสาร จักรกฤษณ์ SKM

ในชีวิตประจำวันของทุกท่านๆ ได้รับประทานสมุนไพรบ้างหรือไม่? อะๆ อย่าเพิ่งบอกว่าไม่ เพราะหลายสิ่งรอบตัวที่รับประทานกันทุกวัน ล้วนมีสมุนไพรอยู่มากมาย ตั้งแต่พริก กระเพรา กระเทียม ขิง ข่า ตะไคร้ ไปจนถึง ใบมะกรูด แต่สมุนไพรเหล่านี้เมื่อมนุษย์รับประทานก็จะเป็นผลดีต่อสุขภาพ แต่ตรงกันข้ามหากนำไปใช้กับ โรคและแมลง ศัตรูพืช นี่คือนิสัยป้องกันกำจัด ที่มีประสิทธิภาพ แคมปลอดภัยต่อผู้ใช้ และสบายใจผู้รับประทานด้วย

จะกล่าวถึงคุณประโยชน์ของการใช้พืชสมุนไพรมาทำเป็นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช นั้น ก็มีมากมายพอจะสาธยายได้ดังนี้คือ เนื่องจากพืชสมุนไพรหลายชนิดเราใช้บริโภคกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เพราะได้ผ่านการกลั่นกรองจากบรรพชนมาแล้วมาดีอยู่ในตัว แต่บางชนิดก็อันตรายห้ามเข้าใกล้ หรือห้ามรับประทาน อาทิเช่น กลุ่มสมุนไพรเครื่องแกงกินได้อร่อยดีก็เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด พริก พริกไทย ใบกระวาน หอมกระเทียม ส่วนกลุ่มอันตรายทานไม่ได้ก็เช่น หนอนตายอยาก มะกล่ำตาหนู อุดพิด และกลุ่มอันตรายสุดๆ ก็เช่น ดั่งตั้งช้าง หมามู่ย แต่หากเครื่องยาสมุนไพรไทยแต่โบราณท่านกล่าวขานเล่ามานาน ว่าพืชทุกชนิดเป็นสมุนไพร แต่การใช้ การทำ ต้องใช้วิธีการ ในการทำแตกต่างกันไป ต้องรู้ต้องเข้าใจว่าสิ่งใด ทำอย่างไร ใช้อย่างไร จึงจะเกิดคุณ

หากแต่สมุนไพรยังมีคุณอนันต์ ที่ช่วยพลิกผันวิถีเกษตรกรรมไทย ให้ก้าวไกล ปลอดภัยจากพิษภัยของสารเคมี แต่มันก็มีกรรมวิธี และมีขั้นตอนที่ต้องจดจำเพื่อนำไปใช้ให้ถูกใจคนทำ ถูกวิธีการ ถูกขั้นตอน ถูกเป้าหมาย ดังนั้นคงจะไม่ต้องพูดพร่ำทำเพลง บรรเลงกันเลยแล้วกันนะครับ การสกัดสารสำคัญจากพืชสมุนไพรมีด้วยกันคร่าวอยู่ 5 สูตร ดังนี้

สูตรที่ 1 หมักในเอี๊ยมถิลแอลกอฮอล์

สูตรที่ 2 หมักกับเหล้าขาว 750 มิลลิลิตร + น้ำส้มสายชู 150 มิลลิลิตร

สูตรที่ 3 หมักกับน้ำ 20 ลิตร + เหล้าขาว 750 มิลลิลิตร + น้ำส้มสายชู 150 มิลลิลิตร

สูตรที่ 4 หมักกับน้ำ 20 ลิตร + กากน้ำตาล 500 มิลลิลิตร + น้ำจุลินทรีย์ 100 มิลลิลิตร

สูตรที่ 5 หมักด้วยน้ำเปล่า

ตัวอย่างสมุนไพรสกัดสูตร ฟอรัจียี่ ภูผาทอง ส่วนผสมที่ใช้ได้แก่

ตะไคร้หอม

ข่าแก่

สาบเสือ

หนอนตายหยาก

หัวกลอย

พินชาด

ใบยูคาลิปตัส

สะเดา

บอระเพ็ด

ฝักแກ่ราชพฤกษ์(คูน)

หางไหลแดง(ไล้ตัน)

สารเร่ง พด.7

วิธีทำ

1. บด/สับ/ตำ สมุนไพรทั้งหมดที่เตรียมไว้อย่างละ 1 – 3 กิโลกรัม (ควรมีสมุนไพรในสูตรอย่างน้อย 5 ชนิด เพื่อให้ครอบคลุมชนิดของศัตรูพืช) แล้วคลุกเคล้าให้เข้ากัน ยิ่งชิ้นส่วนมีขนาดเล็กก็จะได้น้ำสกัดที่เข้มข้น

2. บรรจุในภาชนะที่ไม่ใช่โลหะขนาด 50 ลิตร เติมส่วนผสมตามสูตรที่ต้องการให้ท่วมสมุนไพร 2 – 5 เท่า (กรณีนี้ใช้สูตรที่ 4 หมักกับน้ำ 20 ลิตร + กากน้ำตาล 500 มิลลิลิตร + น้ำจุลินทรีย์ 100 มิลลิลิตร) ถ้าต้องการเร่งให้สารสกัดหมักได้เร็วขึ้น และสกัดสารสำคัญจากพืชได้มากขึ้นควรใส่ พด.7 ผสมเข้าไปในการหมักด้วย จากนั้นคนให้เข้ากันอีกครั้ง แล้วกดให้ชิ้นส่วนสมุนไพรจมตลอดเวลา อาจใช้ถุงพลาสติกใส่น้ำมัดปากใส่ทับลงไป หรือใช้ไม้ไผ่สานขัดทับไว้ก็ได้

3. เก็บไว้ในที่ร่ม อุณหภูมิห้อง คนหรือเขย่าวันละ 2 ครั้ง เช้า – เย็น หมักนาน 7 – 10 วัน เริ่มนำไปใช้ได้ โดยน้ำสกัดที่ได้คือ “หัวเชื้อ”

อัตราการใช้

- อัตราปกติ น้ำ “หัวเชื้อ” 20 – 50 มิลลิลิตร ต่อน้ำสะอาด 20 ลิตร ฉีดพ่นให้ครอบคลุมทั่วทั้งทรงพุ่มครอบคลุมพื้นที่ที่โรคแมลงระบาด ฉีดทุก 3 – 5 วัน (หัวเชื้อใหม่ๆ มีสารออกฤทธิ์แรงมาก)

- การใช้อัตราเข้มข้นเกินไป อาจทำให้ใบไหม้ ดังนั้นจึงควรทดลองใช้กับพืชตัวอย่าง 2 – 3 ต้น ก่อน 1 – 2 ครั้ง แล้วสังเกตดูอาการพืช หากใบพืชมีอาการไหม้ หรือเหี่ยวเฉา ให้ลดปริมาณหัวเชื้อลง หรือแมลงยังคงระบาดอยู่ให้พิจารณาเพิ่มหัวเชื้อให้ขึ้นอีกตามความเหมาะสม

ขอแสดงการออกฤทธิ์ของสมุนไพรอื่นๆ แต่ละชนิด ที่มีฤทธิ์ต่อโรค และแมลงศัตรูพืช เพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจง่ายจดจำได้ดี โดยขอนำเสนอในรูปแบบวิธีแบบตาราง อาจจะไม่ครบทุกพืชแต่เลือกมาเฉพาะพืช ที่หาง่ายและใช้บ่อย เพื่อให้ทุกท่านนำไปใช้สอย ได้ตามสะดวก

การออกฤทธิ์เฉพาะเจาะจงของสมุนไพรต่อโรคและแมลง

ชนิดพืชสมุนไพร	ความสามารถในการควบคุมศัตรูพืชชนิดต่างๆ
ขมิ้นชัน	หนอนกินช่อ เพลี้ยไฟ ไรขาว ไรแดง เพลี้ยจักจั่น
สบู่ดำ	หนอนชอนใบ หนอนม้วนใบ หนอนแปะใบ หนอนแก้ว
ตะไคร้หอม	หนอนกระทู้ หนอนคืบ หนอนไย หนอนหลอด หนอนม้วนใบ ราแป้ง หนอนเจาะยอด/ดอก/ผล ราสนิม ราน้ำค้าง
กระเทียม	เพลี้ยอ่อน หนอนกระทู้ ราน้ำค้าง ราแป้ง ราสนิม
สะเดา + ข่าแก่ + ตะไคร้หอม	เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน เต่าแดง หนอนต่างๆ ราแป้ง ราน้ำค้าง รากเน่าโคนเน่า โรคใบหุด/ต่าง/ไหม้ รากปม(ไส้เดือนฝอย) เชื้อราแอนแทรคโนส โรคเหี่ยว
สะเดา + หางไหล + ยาสูบ	หมัดกระโดด หอยเจดีย์ หอยทาก หนอนไย หนอนกระทู้ หนอนคืบ เต่าแดง ราใบจุด ราน้ำค้าง
ใบมะเขือเทศสด	ด้วงหมัดผัก หนอนเจาะต้น ไส้เดือนฝอย หนอนไย
ยาสูบ/ยาจุน	เพลี้ย ไร รา ด้วงหมัดผัก ด้วงเจาะสมอ หนอนกะหล่ำ หนอนชอนใบ หนอนม้วนใบ หนอนกระทู้
พริกสด	โรคจากไวรัสทุกชนิด ขับไลแมลง
ใบแก่มะรุม	(รองก้นหลุม) ราในดิน รากเน่า โคนเน่า ผลเน่า (แดง พัก) เน่าคอดิน (คะน้ำแรงขิงแก่)
สาบเสือ	หนอนกระทู้ หนอนไย เพลี้ยกระโดด เพลี้ยไฟ เพลี้ยจักจั่น

ที่เล่าแจ้งแฉลงขมาในครั้งนี้ อาจเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนให้เห็นผล แต่สิ่งใดที่เราทุกๆ คนค่อยๆ ทำค่อยฝึกฝนจนมันชิน ก็จะมีพบทางออกแสงสว่าง เปิดทางกว้างทำได้ไม่ฉงน ถ้าทำจริงทำจังกันทุกที่ ทุกมวลชล จะเกิดผลมหัศจรรย์ขึ้นทันที การทำการเกษตรอินทรีย์ ที่ปลอดภัยต่อชีวิต เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอาจจะไม่่ง่ายสะดวกสบายเท่ากับการใช้สารเคมีที่ทุกคนทำกันจนชิน จนเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน แต่ภัยร้ายที่ซ่อนเร้นนั้นจะค่อยๆ ดูดชีวิต ดูเงินตราของท่านทั้งหลายไปเรื่อยๆ การหันกลับสู่วิถีดั้งเดิมแล้วเพิ่มเทคนิคใหม่ๆ หันมาพึ่งธรรมชาติ จนทำให้วิถีอินทรีย์เป็นธรรมดา จะตอบปัญหาที่ท่านสงสัยในใจว่า มันทำได้หรือ? ด้วยตัวของมันเอง